

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE ISTORIE
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	România în secolul XX. Politică și societate						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. OVIDIU STEFAN BURUIANA/ Conf. Dr. DANIEL LAZAR						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. Dr. CRISTINA PREUTU						
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestrul	IV	2.6 Tip de evaluare*	E	2.7 Regimul disciplinei**	Ob

*E – Examen / C – Colocviu / V – Verificare

**OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	6	3.2 curs	3	3.3 seminar/laborator	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	84	3.5 curs	42	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					0
Examinări					6
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual*					66
3.8 Total ore pe semestru					150
3.9 Numărul de credite					6

4. Precondiții - De curriculum (dacă este cazul)

Nu este cazul.

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul.

6. Obiective

Dezvoltarea gândirii critice a studenților în raport cu evoluția istorică a propriei lor comunități.
Cunoașterea specifică a principalelor fenomene, procese și fapte din România interbelică.
Familiarizarea studenților cu trăsăturile și caracteristicile regimului totalitar comunist.
Identificarea și înțelegerea conceptelor majore și termenii cheie ai discuției.
Analiza, pe baza bibliografiei academice, a proceselor și fenomenelor esențiale ale perioadei discutate.

7. Competențe/Rezultate ale învățării

- Regăsirea informației despre trecutul istoric.
- Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor.
- Prezentarea orală (cu suport tehnic vizual) și scrisă a unui fapt istoric oarecare, în condiții prestabilite.
- Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (sociologia, antropologia, istoria artei, economia, psihologia, filosofia etc.).
- Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau probleme istorice de complexitate medie.

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Semnificația României interbelice. Ce înseamnă România contemporană (Întregită, Mare, interbelică); Problemele majore ale domeniului; Sursele primare și cele secundare; Unirea din 1918 și nașterea „României Mari”.	expunere, conversație	
România după 1918. Noile realități și provocări. Geopolitică: potențialități și așteptări; Dificultăți punctuale; Ideea de „reformă socială”; Refacere și unificare: concepții și măsuri	expunere, conversație	
Sistemul politic al României interbelice. Partide și politică. Regimul politic de după 1918; Principalii actori politici; Practicile politice: competiția politică / viața parlamentară / alegerile electorale.	expunere, conversație	
Economia României Mari. Excurs de geografie economică; Discuția despre economie și societate; Aspecte economice industriale și agrare; Evoluții și eșecuri	expunere, conversație	
Lumea urbană românească între 1918 și 1940. Multiplele realități ale orașului de după război: orașe și târguri; Evoluții demografice; Instituțiile orașului interbelic; Viața cotidiană a locuitorului la oraș; Timpul liber și sporturile	expunere, conversație	
Satul și lumea rurală în România interbelică. Discursul public privitor la sat ca matrice a românismului; Permanențele „satului românesc” (înapoiere economică, analfabetism, igiena precară; spiritualitatea redescoperită ș.a.); Satele românilor și impactul modernității; Ciclurile tradiționale ale vieții rurale și transformările de după 1918.	expunere, conversație	
Prăbușirea României Mari. „Sfârșitul iluziilor?” Schimbările politice, economice, sociale și culturale din deceniul 4 al secolului XX; Regimul carlist; Cauzele	expunere, conversație	

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
interne și externe ale pierderilor teritoriale din vara anului 1940. Concluzii cu privire la România interbelică.		
Statul și societatea românească după 23 august 1944	prelegere	
Lupta politică în România 1944-1947. Forme de manifestare	prelegere	
1948: preluarea puterii de către PCR. Schimbări structurale	prelegere	
Noile relații internaționale ale României în deceniile 6 și 7	prelegere	
„Destinderea” dejistă. Cauze și consecințe	prelegere	
Sucesiunea la putere în comunism: Nicolae Ceaușescu, noul lider de partid și de stat	prelegere	
Regimul Ceaușescu. Profil intern și internațional	prelegere	

Bibliografie

- * Constituția din 1923 în dezbaterile contemporanilor, București, 1990.
- * Doctrinile partidelor politice. 19 prelegeri publice organizate de Institutul Social Român, București, f.a. (1994).
- * Enciclopedia României, vol. I – IV, București, 1938 – 1943.
- * Politica culturii. 30 de prelegeri și comunicări organizate de Institutul Social Român, București, [1932].
- *
- Axenciuc, Victor, Evoluția economică a României. Cercetări statistico – istorice. 1859 – 1947, vol. I, Industria; vol. II, Agricultura, București, 1996; vol. III, Monedă – Credit – Comerț – Finanțe Publice, București, 2000.
- Durand, Catherine, Istoria românilor, Iași, 1998.
- Georgescu, Vlad, Istoria românilor. De la origini până în zilele noastre, București, 1995.
- Hitchins, Keith, România. 1866 – 1947, București, 1994.
- Iacob, Gheorghe, Economia României (1859 – 1939). Fapte. Legi. Idei, Iași, 1997.
- Lovinescu, Eugen, Istoria civilizației române moderne, București, 1997.
- Madgearu, Virgil, Evoluția economiei românești după Războiul Mondial, București, 1995.
- Manoilescu, Mihail, Rostul și destinul burgheziei românești, București, 1997.
- Ornea, Z., Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea, București, 1980.
- Idem, Anii treizeci. Extrema dreaptă românească, București, 1996.
- Rădulescu – Motru, Constantin, Scrieri politice, București, 1999.
- I.Scurtu, Gh. Buzatu, Istoria românilor în secolul XX, București, 1999.
- Zeletin, Ștefan, Burghezia română. Originea și rolul ei istoric. * Neoliberalismul. Studii asupra istoriei și politicii burgheziei române, București, 1997.
- Bibliografie I. Instrumente de lucru
- Crișan, Gheorghe, Piramida puterii. Oameni politici și de stat din România (23 august 1944 - 22 decembrie 1989). Dicționar, Editura Pro Historia, București, 2001.
- Dobre, Florica (coord.), Membrii C.C. al P.C.R., 1945-1989. Dicționar, studiu introductiv de Nicoleta Ionescu-Gură, Editura Enciclopedică, București, 2004.
- II. Documente
- Berindei, Mihnea, Dobrin, Dorin, Goșu, Armand (editori), Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, Istoria comunismului din România. Documente. Perioada Gheorghe Gheorghiu-Dej (1945-1965), București, Editura Humanitas, 2009.
- Cătănuș, Dan, A doua destalinizare. Gh. Gheorghiu-Dej la apogeul puterii, prefață de Florin Constantiniu, Editura Vreamea, București, 2005.
- Dosarul Ana Pauker. Plenara Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român din 30 noiembrie – 5 decembrie 1961, 2 vol., selectarea și editarea documentelor, studiu introductiv și note: Elis Neagoe-Pleșa, Liviu Pleșa, cuvânt înainte de Florin Constantiniu, București, Editura Nemira & CNSAS, 2006.
- Stănescu, Mircea (editor), Organismele politice românești (1948-1965). Documente privind instituțiile și practicile, București, Editura Vreamea, 2003.
- Tudor Alina, Cătănuș Dan, Amurgul ilegalistilor. Plenara CC al PMR din 9-13 iunie 1958, Editura Vreamea, București, 2000.
- III. Memorii, interviuri
- Bălăeț, Dumitru, Un Machiavelli al Balcanilor? Gheorghe Gheorghiu-Dej așa cum a fost, Tempus Dacoromânia Comterra, București, 2010.
- Betea, Lavinia (editor), Alexandru Bărlădeanu despre Dej, Ceaușescu și Iliescu, București, Editura Evenimentul Românesc, 1997.
- Maurer și lumea de ieri. Mărturii despre stalinizarea României, Arad, Editura Ioan Slavici, 1995.
- Gaston, Marin Gheorghe, În serviciul României lui Gheorghiu-Dej: însemnări din viață, Editura Evenimentului Românesc, București, 2000.
- Niculescu-Mizil, Paul, O istorie trăită, vol. I, II, Editura Enciclopedică, București, 1997, 2003.
- Popescu, Dumitru, „Am fost și cioplitor de himere”. Un fost lider comunist se destăinuie, convorbire realizată de Ioan Tecșa, Editura

Expres, București, 1993.

Sfetcu, Paul, 13 ani în anticamera lui Dej, selecție, introducere și note Lavinia Betea, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000.

Toma, Sorin-George, Privind înapoi: amintirile unui ziarist comunist, redactor-șef al Scînteii, din 1947 până în 1960, Compania, București, 2004.

IV. Lucrări despre regimul comunist în România

Betea, Lavinia, Ceaușescu și epoca sa, Corint, București, 2021

Idem, Partea lor de adevăr, Corint, București, 2024

Boia, Lucian (coord.), Miturile comunismului românesc, sub direcția lui Lucian Boia, București, Editura Nemira, 1997.

Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, Raport Final, ediție revăzută și adăugită, editori Vladimir Tismăneanu, Dorin Dobrinu și Cristian Vasile, București, Editura Humanitas, 2007.

Deletant, Dennis, România sub regimul comunist, București, Fundația Academia Civică, 1997.

Tănase, Stelian, Elite și societate. Guvernarea Gheorghiu-Dej. 1948-1965, București, Editura Humanitas, 1998.

Tismăneanu, Vladimir, Arheologia terorii, București, Editura Allfa, a II-a, revăzută și adăugită, 1998.

Fantoma lui Gheorghiu-Dej, București, Editura Univers, 1995.

Stalinism pentru eternitate. O istorie politică a comunismului românesc, Traducere de Cristina Petrescu și Dragoș Petrescu, Postfață de Mircea Mihăieș, Iași, Editura Polirom, 2005.

Vălenaș, Liviu, Memorialul stalinismului. România între anii 1949-1965, Editura Saeculum I. O. București, 2003.

Zub, Alexandru, Solomon, Flavius (ed.), Sovietization in Romania and Czechoslovakia. History, Analogies, Consequences, Editura Polirom, Iași, 2003.

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
România la finalul Primului Război Mondial și pregătirea Conferinței de Pace * Anii 1916-1918 (negocierea și intrarea României în război; provocările anului 1916; retragerea la Iași; campania României din 1917; pacea de la Buftea-București) *Marea Unire (Basarabia, Bucovina, Transilvania și Banat)		
România în cadrul Conferinței de Pace de la Paris (1919-1920) *Pregătirea Conferinței de pace *În apărarea României Mari *România și problema datoriei statelor succesoare; chestiunea minorităților; negocierea și încheierea tratatelor cu Austria, Germania, Bulgaria și Turcia.		
Politica externă a României (1920-1940) *Tratatele de alianță (Polonia; Franța; Italia) *Sistemele de alianță (Mica Înțelegere; Înțelegerea Balcanică) *Relația cu Rusia Sovietică / URSS		
România și escaladarea regimurilor autoritare și totalitare din Europa * Problemele politice ale României (Regența. 1927-1930; „Restaurația”; schimbarea raportului de forțe: Carol al II-lea și partidele) *Regimul de autoritatea monarhică (1938-1940) * Diplomazia românească și căutarea unui echilibru de putere în Europa		
România în timpul celui de-al Doilea Război Mondial * Pierderile teritoriale din 1940 * Situația internă * România pe frontul de Est		
Finalul celui de-al Doilea Război Mondial și premisele instaurării regimului comunist în România *Actul de la 23 august 1944 și armata română pe frontul de Vest *România în cadrul Conferinței de Pace de la Paris		

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
*Preluarea puterii de către Partidul Comunist Român		
România în anii '50-resorturile unui nou regim * Eliminarea elitei politice interbelice * Lupta lui Gheorghe Gheorghiu-Dej pentru dominația în partid și devierea de dreapta * Crearea instituției Securității și forme ale opoziției		
Economie și societate * Dimensiunea economică a regimului comunist (Procesul de colectivizare; România în cadrul CAER) * Politică României față de URSS (1948-1964) * Începuturile destalinizării (revoltele din 1956 și ecourile lor în România) * Declarația din aprilie 1964		
Politica de „destindere” a regimului comunist * Anul 1965 - alegerea noului conducător de partid * România și Primăvara de la Praga (1968) * Deschiderea României către Occident		
Propaganda comunistă și politicile culturale * Mediul intelectual din România * Cultul personalității liderului comunist în anii '80		
Căderea regimului comunist din România * Criza economică a anilor '80 și mișcările sociale și de protest. * Decembrie 1989: revoluție sau lovitură de stat?		

Bibliografie

- Agrigoroaiei, Ion, România interbelică. Unificare și evoluție economică, Editura Demiurg, 2015.
- Bacalbașa, Constantin, Capitala sub ocupația dușmanului 1916-1918, Editura Vremea, 2017.
- Ciorbea, Valentin; Apostoleanu, Corina Mihaela; Cornea Delia Roxana (coord.), Dobrogea în contextul Primului Război Mondial, Editura Top Forum, 2017.
- Kirițescu, Constantin, Istoria războiului pentru întregirea României 1916-1919, vol. 2, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
- Spector, Sherman David, România la Conferința de pace de la Paris, Iași, Institutul European, 1995.
- Campus, Eliza, Înțelegerea Balcanică, București, 1972.
- Eadem, Mica Înțelegere, București, Editura Academiei Române, 1997.
- Mușat, Mircea; Ardeleanu, Ion, România după Marea Unire, vol. II, Editura Științifică și Pedagogică, 1986, 1988.
- Nanu, Frederic, Politică externă a României 1919-1933, Iași, Institutul European, 1993.
- Oprea, Ion, România și imperiul Rus, 1900-1924, vol. I, București, Editura Albatros, 1998.
- Pădureac, Lidia, Relații româno-sovietice 1917-1934, Chișinău, Prut Internațional, 2003.
- Țicu, Octavian, Problema Basarabiei în relațiile româno-sovietice, 1917-1940, Iași, 2000.
- Dobrinescu, Valeriu Florin; Sîrbu, Ionel, Diplomația României de la garanții la neutralitate (aprilie-septembrie 1939), Focșani, Editura Vrantop, 1997.
- Haynes, Rebecca, Politică României față de Germania între 1936-1940, Iași, Polirom, 2003.
- Heinen, Armin, Legiunea „Arhanghelului Mihail”. Mișcare socială și organizație politică. O contribuție la problema fascismului internațional, București, Editura Humanitas, 1999.
- Hillgruber, Andreas, Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu. Relațiile germano-române (1938-1944), București, Humanitas, 1994.
- Maner, Hans Christian, Parlamentarismul în România 1930-1940, București, Editura Enciclopedică, 2004.
- Buzatu, Gh., România și marile puteri 1939-1947, București, 2003.
- Idem, România și războiul mondial 1939-1945, București, 1995.
- Constantiniu, Florin; Dușu, Alesandru; Retegan, Mihai, România în război. 1941-1945. Un destin în istorie, București, Editura Militară, 1995.
- Constantiniu, Florin, Hitler, Stalin și România, București, Editura Univers Enciclopedic, 2002.
- Deletant, Dennis, Aliatul uitat al lui Hitler. Ion Antonescu și regimul său 1940-1944, Humanitas, 2008.
- Giurescu, Dinu, România în al Doilea Război Mondial (1939-1945), București, Editura All Educațional, 1999.
- Hlihor, Constantin; Ignat, Maria; Papacostea, Șerban, 6 martie 1945. Începuturile comunizării României, București, Editura Enciclopedică, 1995.
- Onișoru, Gheorghe, Stalin și poporul rus...democrație și dictatură în România comunistă. Stalinismul în România, Editura Corint, 2021.
- Banu, Florian, Un deceniu de împliniri mărețe: Evoluția instituțională a Securității în perioada 1948-1958, Iași, Tipo Moldova, 2010.
- Banu, Florian; Banu, Luminița (ed.), Partidul și Securitatea. Istoria unei idile eșuate (1948-1989), Iași, Casa Editorială „Demiurg”, 2013.
- Betea, Lavinia, Lucrețiu Pătrășcanu: moartea unui lider comunist, Editura Curtea Veche, București, 2011.

Deletant, Dennis, Teroarea comunistă în România. Gheorghiu Dej și statul polițienesc. 1948-1965, București – Iași, Editura Polirom, 2001.

Târău, Liviu, Între Washington și Moscova. România 1945-1965, Cluj-Napoca, Editura Tribuna, 2005.

Troncotă, Cristian, Istoria Securității regimului comunist din România. 1948-1964, București, INST, 2003.

Cătănuș, Dan, Tot mai departe de Moscova... Politica externă a României 1956-1965, INST, 2011.

C.N.S.A.S., Jurnale din rezistența anticomunistă. Vasile Motrescu, Mircea Dobre. 1952-1953, ediție îngrijită de Liviu Țăranu, Theodor Bărbulescu, cuvânt înainte de Ion Gavrilă-Ogoranu, București, Editura Nemira, 2006.

C.N.S.A.S., Partidul, securitatea și cultele 1945-1989, Editura Nemira, 2005.

Cesereanu, Ruxandra, Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura închisorilor și lagărelor comuniste. Eșeu de mentalitate, Iași, Polirom, 2005.

Dobrincu, Dorin; Iordachi, Constantin (ed.), Țărănimea și puterea. Procesul de colectivizare a agriculturii în România (1949-1962), Iași, Polirom, 2005.

Oprea, Marius, Banalitatea răului. O istorie a Securității în documente. 1949-1989, studiu introductiv de Dennis Deletant, Iași, Editura Polirom, 2002.

Manea, Gabriel Stelian, Un adulter în familia comunistă. România și SUA în anii '60, Editura Cetatea de Scaun, 2016.

Mătă, Dan Constantin, Relațiile franco-române în perioada 1964-1968. Dialog în anii destinderii, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2011.

Cristina Preutu, Ionuț Nistor (coord.), Istoriile ale regimului comunist din România. Volum al Congresului Național al Istoricilor Români, Iași 29 august-1 septembrie 2018, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, 2020.

Petcu, Marian, Puterea și cultura. O istorie a cenzurii, Iași, Editura Polirom, 1999.

Popa, Cosmin, Intelectualii lui Ceaușescu și Academia de Științe Sociale și Politice (1970-1989), Editura Litera, 2018.

Preutu, Cristina, Propaganda politică în România socialistă. Practici instituționale și tehnici de comunicare (1965-1974), Editura Alexandru Ioan Cuza din Iași, 2017.

Neculau, Adrian, Viața cotidiană în comunism, Iași, Editura Polirom, 2004.

Oprea, Marius, Olaru, Stejărel, Ziua care nu se uită: 15 noiembrie 1987. Brașov, Iași, Editura Polirom, 2002.

Retegan, Mihai, Preda, Dumitru, Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, București, Editura Fundației Culturale Române, 2002.

Tismăneanu, Vladimir, Despre 1989. Naufraziul utopiei, București, Humanitas, 2009.

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

10. Evaluare

10.1 Evaluare continuă		Pondere (min. 30%)	50	
Curs	Forma de evaluare	Verificare orală		
	Pondere	50		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale	Nu		
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
	Verificare orală periodică	50	Nu	
	Studiu de caz	50	Nu	
Seminar / Laborator	Forma de evaluare	Verificare mixtă		
	Pondere	50		
	Nepromovarea Evaluării continue determină nepromovarea Evaluării finale	Nu		
	Metode de evaluare	Detalii	Pondere	cu reexaminare
	Referat	50	Nu	
	Verificare orală periodică	50	Nu	

10.2 Evaluare finală	Pondere (max. 70%)	50
	Forma de evaluare	Verificare scrisă finală

10.3 Mențiuni (situații speciale în evaluare)

Nu este cazul.

10.4 Standard minim de performanță

Nu este cazul.

**Data
completării,**

**Titular de curs,
Prof. Dr. OVIDIU STEFAN BURUIANA/ Conf. Dr. DANIEL
LAZAR**

**Titular de seminar,
Conf. Dr. CRISTINA
PREUTU**

Data avizării în departament,

**Director de departament,
Conf. Dr. ADRIAN VITALARU**